

Cofnodion

Pwyllgor Craffu ar Berfformiad – Partneriaethau

Dyddiad: Dydd Mercher, 8 Tachwedd 2023

Amser: 5.00 pm

Bresennol: Cyngorwyr E Stowell-Corten (Cadeirydd), B Davies, P Drewett, F Hussain, M Pimm, A Screen and K Whitehead

Yn bresennol:

Ymddiheuriadau: Cyngorwyr C Baker-Westhead, J Jones and A Morris

1 Datganiadau o ddiddordeb

Dim.

2 Cofnodion y cyfarfod blaenorol a gynhaliwyd ar 4 Hydref 2023 a 10 Hydref 2023

Roedd cofnodion y cyfarfodydd blaenorol a gynhaliwyd ar 4 a 10 Hydref 2023 yn gofnod cywir.

3 Partneriaeth Cyd-fenter Norse - Adolygu Strategaeth a Pherfformiad

Gwahoddedigion:

- Rhys Cornwall – Cyfarwyddwr Strategol – Canolfan Trawsnewid a Chorfforaethol, Cyngor Dinas Casnewydd
- Tracy McKim – Pennaeth Pobl, Polisi a Thrawsnewid
- Lyndon Watkins – Rheolwr Gyfarwyddwr Norse Casnewydd
- Mark McSweeney – Cyfarwyddwr – Gwasanaethau Proffesiynol a Chontract, Norse Casnewydd
- Sarah Davies – Pennaeth Rheoli Asedau a Phrisio, Norse Casnewydd
- Cyngorydd Laura Lacey - Aelod Cabinet dros Isadeiledd

Rhoddodd Rheolwr Gyfarwyddwr Newport Norse drosolwg o'r adroddiad.

Trafodwyd y canlynol:

- Holodd y Pwyllgor ynghylch nifer y gweithwyr amser llawn a gyflogwyd o Gasnewydd yn erbyn Prifddinas-Ranbarth Caerdydd ac a oedd y rhain wedi'u cyfrif ddwywaith. Dywedodd y Cyfarwyddwr – Gwasanaethau Proffesiynol a Chontract, Casnewydd Norse wrth y Pwyllgor fod ganddynt 147 o weithwyr o Gasnewydd a 199 o Brifddinas-Ranbarth Caerdydd. Gofynnodd y Pwyllgor am eglurhad o'r ffigurau hyn.
- Nododd y Pwyllgor y cynnydd trawiadol mewn trosiant yn ystod y flwyddyn ddiwethaf a holodd sut mae'n effeithio ar brosiectau mawr fel Ysgol Basaleg. Dywedodd

Rheolwr Gyfarwyddwr Newport Norse wrth y Pwyllgor mai dim ond gwasanaethau proffesiynol a ddarperir ar gyfer Ysgol Basaleg, a oedd yn helpu'r trosiant, ond nid dyma'r prif yrrwr ar gyfer trosiant. Nododd y Rheolwr-gyfarwyddwr hefyd eu bod wedi cael prosiectau lle maent wedi gweithredu fel y prif gontractwr, a oedd yn cynhyrchu trosiant mwy.

- Nododd y Pwyllgor fod yr ad-daliad a gafodd Cyngor Dinas Casnewydd (NCC) tua £700,000 a gofynnodd sut yr oedd yn cymharu â'r ad-daliad a gafodd Norse. Eglurodd y Rheolwr-gyfarwyddwr bod Norse Group wedi derbyn y £156,000 cyntaf o dan yr hen fodel a rhannwyd y gweddill yn 50:50. O dan estyniad y contract, mae NCC bellach yn derbyn y £156,000 cyntaf, ac mae Norse Group a NCC yn rhannu'r 50:50 sy'n weddill, sef tua £800,000.
- Amlygodd y Pwyllgor nad oedd y dadansoddiad o ddata amrywiaeth a chydraddoldeb y gofynnwyd amdano'n flaenorol wedi'i gynnwys yn yr adroddiad. Ymddiheurodd y Rheolwr-gyfarwyddwr a sicrhodd y Pwyllgor y gellir cynnwys y data hwn yn yr adroddiad wrth symud ymlaen. Dywedodd y Rheolwr-gyfarwyddwr wrth y Pwyllgor hefyd fod eu gweithlu presennol tua 300-320 a'u bod yn fenywod yn bennaf. Nodwyd hefyd mai merched oedd y rhan fwyaf o'r llogi newydd dros y flwyddyn ddiwethaf, ond nid oedd y cwmni mor amrywiol o ran nodweddion eraill.
- Gofynnodd y Pwyllgor am weld data ar y bwlch cyflog rhwng y rhywiau fel y trafodwyd yn y Pwyllgor blaenorol y llynedd. Dywedodd y Rheolwr-gyfarwyddwr wrth y Pwyllgor fod y wybodaeth hon wedi'i chasglu tua 2-3 blynedd yn ôl; fodd bynnag, nid oeddent yn siŵr pa ddata oedd wedi'i gynnwys oherwydd bod dau gwmni gwahanol yn y grŵp bryd hynny. Cytunodd y Rheolwr-gyfarwyddwr i wirio'r wybodaeth hon a'i rhoi i'r Pwyllgor.
- Tynnodd y Pwyllgor sylw at yr agwedd gadarnhaol at y ffaith bod staff yn cael y Cyflog Byw Gwirioneddol fel y nodwyd gan y Sefydliad Cyflog Byw. Dywedodd y Rheolwr-gyfarwyddwr wrth y Pwyllgor ei fod yn un o amodau'r contract gwreiddiol a osodwyd gyda Chyngor Dinas Casnewydd a nododd pe byddai'r tâl yn cael ei feincnodi, byddai'n uwch nag Awdurdodau Lleol tebyg.
- Gofynnodd y Pwyllgor sut y cesglir adborth. Dywedodd y Rheolwr-gyfarwyddwr wrth y Pwyllgor fod hyn yn cael ei wneud mewn dwy ffordd. Yn gyntaf, pan fydd staff gweithredol yn gwneud gwaith, mae ganddynt fecanwaith adborth ar eu dyfeisiau llaw sy'n dal adborth cleientiaid ar unwaith, ac yna arolwg. Mae arolwg blynyddol hefyd yn cael ei gynnal o fewn ysgolion ac adeiladau eraill y Cyngor. Sicrhodd y Rheolwr-gyfarwyddwr y Pwyllgor fod pob cwyn yn cael ei hymchwilio gan aelod o staff sy'n annibynnol ar y gweithrediad, a bod cynllun gweithredu yn cael ei roi ar waith os oes angen.
- Roedd y Pwyllgor yn falch o glywed bod ffurflenni adborth papur hefyd yn cael eu darparu gan ei fod yn cyrraedd trigolion nad oeddent ar-lein ond sy'n dal i ddefnyddio gwasanaethau Llychlynnaid. Dywedodd y Rheolwr-gyfarwyddwr wrth y Pwyllgor fod seremonïau gwobrwyo a chydabod yn cael eu cynnal bob chwarter, a bod cydweithwyr yn cael tystysgrifau a thaleb ar gyfer adborth da. Nodwyd hefyd eu bod yn ceisio paru ag ymweliadau gan y Prif Swyddog Gweithredu, a oedd yn helpu i gadw morâl yn uchel ac yn annog staff i wneud gwaith da.
- Gofynnodd y Pwyllgor a oedd prentisiaethau'n cael eu gwneud drwy'r Ganolfan Waith. Dywedodd y Rheolwr-gyfarwyddwr wrth y Pwyllgor fod sesiynau rheolaidd yn cael eu cynnal gyda'r Ganolfan Waith a'r ysgolion i gael y bobl orau. Roeddent hefyd yn tynnu sylw at gynllun lle'r oedd staff Norsaidd yn mynychu fforymau disgyblion mewn ysgolion ac yn targedu myfyrwyr sydd ar hyn o bryd yn cael trafferth gyda'u

TGAU i wneud profiad gwaith 1-2 ddiwrnod yr wythnos, gyda'r bwriad o ddarparu prentisiaeth ar y diwedd. Roedd y cynllun hwn wedi bod yn llwyddiannus iawn.

- Gofynnodd y Pwyllgor pa brentisiaethau sydd ar gael. Dywedodd y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Proffesiynol a Chontractio wrth y Pwyllgor eu bod yn cynnig prentisiaethau mewn timau Trydanol a Mecanyddol a bod ganddynt 4 prentisiaeth yn rhedeg ar hyn o bryd. Amlygodd y Rheolwr-gyfarwyddwr hefyd fod ganddynt brentis swyddfa a recriwt gan ddefnyddio gwahanol gynlluniau, nid dim ond dibynnu ar y cynllun prentisiaeth. Nodwyd mai un o gyfyngiadau'r cynllun yw gosod y prentis gyda rhywun sydd â'r amser i'w diwtora.
- Nododd y Pwyllgor fod trosiant yn yr adroddiad tua £25 miliwn a gofynnodd faint o chwyddiant oedd wedi effeithio ar y trosiant hwnnw. Eglurodd y Rheolwr-gyfarwyddwr fod chwyddiant mewn adeiladu tua 10%, sydd wedi cael effaith sylweddol. Crybwyllwyd hefyd y bu amrywiad mewn chwyddiant a'r galw am ddeunyddiau adeiladu. Nododd y Rheolwr-gyfarwyddwr tra bod chwyddiant yn ffactor, fod mwyafrif y trosiant yn dod o waith gwirioneddol gan fod y galw gan ysgolion wedi cynyddu.
- Gofynnodd y Pwyllgor faint o staff amser llawn a rhan-amser sydd mewn swydd ar hyn o bryd. Eglurodd y Rheolwr-gyfarwyddwr fod ganddynt tua 320 o staff ar hyn o bryd, gyda thua 150 o'r rheini yn rhan amser. Gofynnodd y Pwyllgor hefyd a yw staff wedi cael codiadau cyflog yn unol â chwyddiant, ac esboniodd y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Proffesiynol a Chontractio bod gweithwyr yn cael codiad cyflog wedi'i gytuno a'i ôl-ddyddio yr un fath â gweithwyr y Cyngor.
- Dywedodd y Pwyllgor fod Cyngor Dinas Casnewydd yn arfer rheoli ei asedau ei hun ac asedau Awdurdodau Lleol eraill cyn iddo gael ei dendro allan i Newport Norse. Dywedodd y Rheolwr-gyfarwyddwr fod y bartneriaeth gyda Chyngor Dinas Casnewydd wedi bod yn Fenter ar y Cyd ers 2014. Maent yn rheoli'r asedau ar ran Cyngor Dinas Casnewydd ac yn darparu gwasanaethau i Awdurdodau Lleol eraill lle gwneir elw, sy'n dod yn ôl i'r Fenter ar y Cyd. Eglurodd y Rheolwr-gyfarwyddwr, os edrychwch ar elw o £1.5 miliwn ar drosiant o £25 miliwn, mae tua 6%, gyda 3% yn mynd yn ôl i Gyngor Dinas Casnewydd, sy'n is nag unrhyw drefniant masnachol arferol.
- Holodd y Pwyllgor sut mae arferion amgylcheddol Norseg Casnewydd yn cyd-fynd ag uchelgeisiau ac arferion amgylcheddol Cyngor Dinas Casnewydd gan na allent ddod o hyd i unrhyw bolisiau sero net yn yr adroddiad. Eglurodd y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Proffesiynol a Chontractio eu bod yn cael eu harchwilio ar eu safon amgylcheddol a'u bod wedi'u hachredu gan ISO. Amlygwyd ganddynt mai busnesau bach yn yr ardal oedd y rhan fwyaf o'r isgontractwyr y maent yn eu cyflogi. Nododd y Rheolwr-gyfarwyddwr hefyd eu bod yn newid eu fflyd o faniau yn raddol wrth i brydlesi ddod i ben, ond bod cyfnod aros o hyd at 18 mis am faniau trydan ar hyn o bryd. Nodwyd bod cyfarfodydd cyd-fenter rheolaidd yn cael eu cynnal gyda chydweithwyr o Norwy, a bod newid yn yr hinsawdd ar yr agenda, gyda chydweithwyr o Lychlynwyr sy'n ymwneud â ffrydiau gwaith newid hinsawdd Cyngor Dinas Casnewydd.
- Gofynnodd y Pwyllgor a oedd unrhyw ysgolion neu adeiladau'r Cyngor wedi cael eu heffeithio gan Goncrit Awyredig Aeradwyn Atgyfnerthedig (RAAC). Dywedodd Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Proffesiynol a Chontractio wrth y Pwyllgor fod eu tîm arolygu adeiladau lleol yn gallu cynnal arolwg o ystâd gyfan yr ysgol ac ymateb yn gyflym. Dim ond un ysgol y canfuwyd bod ganddi RAAC a oedd y tu allan i'r paramedrau a osodwyd gan Lywodraeth Cymru ac fe ailgorodd yr ysgol yr wythnos ddiwethaf. Rhoddodd y Rheolwr-gyfarwyddwr sicrwydd i'r Pwyllgor fod y risg yn lefel isel gan fod RAAC i'w gael fel arfer mewn strwythurau to, ond nid oedd hynny ar yr

achlysur hwn ac fe'i hategwyd gan gynheiliaid dur. Pwysleisiodd y Rheolwr-gyfarwyddwr fod llawer mwy o waith yn cael ei wneud i ddiogelu ysgolion at y dyfodol.

- Gofynnodd y Pwyllgor a fu cysylltiadau â llywodraethwyr ysgolion. Dywedodd y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Proffesiynol a Chontractio wrth y Pwyllgor fod cyflwyniad blynyddol gan y Llywodraethwyr wedi'i gynnal fis diwethaf. Roedd cyfarfodydd rheolaidd hefyd yn cael eu cynnal gyda phenaethiaid, fodd bynnag, oherwydd gweithredu a oedd yn brin o streic, roedd y rhain wedi'u hatal yn ddiweddar. Holodd y Pwyllgor a roddwyd y cyflwyniadau hyn i gyrrff llywodraethu yn hytrach na llywodraethwyr ysgolion unigol. Eglurodd y Cyfarwyddwr nad oeddent fel arfer yn mynychu cyfarfodydd llywodraethwyr ysgolion unigol, ond y byddent yn hapus i wneud hynny pe byddent yn cael eu gwahodd.
- Gofynnodd y Pwyllgor am enghreifftiau o'r rhoddion o £5000 mewn nwyddau a nodwyd yn yr adroddiad. Eglurodd y Rheolwr-gyfarwyddwr fod gan y Grŵp gynllun lle byddai eu staff yn ymwneud â sefydliadau cymunedol yn cael eu noddi ar adegau. Eglurodd y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Proffesiynol a Chontract fod y £5000 yn yr adroddiad yn ymwneud yn benodol â chontract adeiladu Ysgol Basaleg. Dywedodd y Rheolwr-gyfarwyddwr hefyd fod rhoddion yn cael eu gwneud i Hosbis Dewi Sant, ac maent yn cefnogi staff sy'n cymryd rhan mewn taith feicio flynyddol ynghyd â digwyddiadau noddi eraill.
- Nododd y Pwyllgor fod yr adroddiad yn sôn am nifer yr oriau gwirfoddoli a ddarparwyd i gefnogi prosiectau cymunedol lleol a gofynnodd a oedd hyn yn seiliedig ar gyfradd tâl y gweithiwr. Eglurodd y Rheolwr-gyfarwyddwr fod yna nifer o brosiectau y maent wedi eu gwneud, ac weithiau mae bwlch rhwng dyheadau'r defnyddiwr terfynol a'r hyn y bydd yr arian yn ei ganiatáu, felly maent wedi caniatáu oriau staff gwirfoddol. Nododd y Pwyllgor y byddai'n ddefnyddiol gweld enghreifftiau o'r gwaith gwirfoddol a wnaed oherwydd y llynedd crybwyllwyd pwysigrwydd gwaith cymunedol, ond roedd y wybodaeth a ddarparwyd yn amwys.
- Gofynnodd y Pwyllgor faint o bobl sydd wedi'u cyflogi o'r ardal leol i gyflawni prosiectau Ysgol St Andrew a'r Bont Gludo. Dywedodd y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Proffesiynol a Chontract y byddai'r DPA ar hynny yn cael eu cynnwys yn adroddiad y flwyddyn nesaf wrth iddynt fynd rhagddynt ar y gweill. Dywedodd y Pennaeth Pobl, Polisi a Thrawsnewid wrth y Pwyllgor fod Norse wedi mynychu Cyfarfodydd Cabinet yn rheolaidd.

Diolchodd y Pwyllgor i'r swyddogion am fod yn bresennol.

Casgliadau

- Nododd y Pwyllgor fod data amrywiaeth a chydaddoldeb y gofynnwyd amdano yn ystod cyfarfod blaenorol y pwyllgor ar goll o'r adroddiad ar hyn o bryd. Gofynnodd y Pwyllgor am gael data cydraddoldeb ychwanegol, gan gynnwys gwybodaeth am oedran, ethnigrwydd a chyfansoddiad y gweithlu o fewn y sefydliad.
- Roedd y Pwyllgor yn falch o glywed bod y bartneriaeth yn cynnig opsiynau adborth ar bapur i ddefnyddwyr gwasanaethau, gan gydnabod ei bod yn well gan rai unigolion y dull hwn nag adborth ar-lein neu na allant ddefnyddio adnoddau ar-lein. Roedd yr aelodau hefyd yn gwerthfawrogi darpariaeth Norse o ddigwyddiadau gwobrwyo a chydabod i staff, sy'n cyfrannu at gynnal morâl uchel.
- Gofynnodd yr aelodau am eglurhad ynghylch cyfeirnod TOM Cenedlaethol Cymru NTW1 - nifer y gweithwyr uniongyrchol (FTE) a logir neu a gadwyd o fewn Ffin yr

NCC. Er y dywedwyd bod 80% o'r gweithwyr yn drigolion Casnewydd, trafododd yr Aelodau y byddai'r ffigur mewn gwirionedd yn llai na hanner (147 allan o 346), sef tua 43%. Gofynnodd yr aelodau hefyd am fersiwn print wedi'i diweddarau yn adlewyrchu'r swm cywir.

- Nododd yr aelodau fod gwybodaeth yr adroddiad ar waith cymunedol yn amwys. Gofynnwyd am enghreifftiau penodol o waith cymunedol a wnaed ac achosion lle mae staff wedi cymryd rhan mewn gwaith gwirfoddol.

4 **Asesiad Anghenion Strategol Drafft Casnewydd Mwy Diogel 2023**

Gwahoddedigion:

- Rhys Cornwall – Cyfarwyddwr Strategol – Trawsnewid a Chorfforaethol
- Janice Dent – Rheolwr Polisi a Phartneriaeth
- Helen Gordon – Uwch Swyddog Polisi a Phartneriaeth
- Rhian Tilley – Swyddog Partneriaeth
- Dr Carl Williams – Pennaeth Ardal Plismona Lleol, Prif Uwcharolygydd – Heddlu Gwent (Cyd-Gadeirydd)

Rhoddodd y Cyfarwyddwr Strategol Trawsnewid a Chorfforaethol drosolwg o'r adroddiad. Cyflwynodd y Rheolwr Polisi a Phartneriaeth yr adroddiad i'r Pwyllgor. Amlygodd yr Uwch Swyddog Polisi a Phartneriaeth y pwyntiau pwysig yn yr adroddiad.

Trafodwyd y canlynol:

- Roedd y Pwyllgor yn gwerthfawrogi agwedd gadarnhaol yr adroddiad drafft ar Gydylniant Cymunedol, gan gydnabod ei fod yn waith sy'n mynd rhagddo.
- Mynegodd y Pwyllgor bryder ynghylch yr ardaloedd gwledig sydd wedi'u hepgor, yn enwedig Dwyrain Casnewydd a Gorllewin Casnewydd, yn yr adroddiad. Rhoddodd y Rheolwr Polisi a Phartneriaeth sicrwydd i'r Pwyllgor fod ymdrechion wedi'u gwneud i ymgysylltu â thrigolion mewn ardaloedd gwledig a chasglu gwybodaeth berthnasol. Soniwyd hefyd am gyfarfod â Phwyllgor Cyswllt y Cynghorau Cymuned. Pwysleisiodd y Cyfarwyddwr Strategol arwyddocâd yr adroddiad sy'n cyrraedd y Pwyllgor Craffu, gan amlygu ei bod yn bwysig ystyried yr effaith ar drigolion yn hytrach na chymharu lefelau trosedd yn unig rhwng canol y ddinas ac ardaloedd gwledig.
- Canmolodd y Pwyllgor ba mor gynhwysfawr oedd yr adroddiad a'r defnydd o graffiau i gyflwyno adborth mewn fformat mwy gweledol a dealladwy. Eglurodd y Rheolwr Polisi a Phartneriaeth fod ymchwil helaeth wedi ei wneud ar Adroddiadau Anghenion Strategol eraill i benderfynu ar y ffordd orau o gyflwyno data.
- Holodd y Pwyllgor a aethpwyd i'r afael â'r materion a godwyd gan drigolion yn eu hadborth. Eglurodd y Cyfarwyddwr Strategol fod chwe maes blaenoriaeth yn y gwaith sy'n mynd rhagddo ar hyn o bryd, a bod ymatebolrwydd i themâu sy'n dod i'r amlwg yn hollbwysig. Bydd adborth yn cael ei ymgorffori yn y gwaith presennol sy'n cael ei wneud, ac mae perthynas waith agos rhwng Heddlu Gwent a Chyngor Dinas Casnewydd.
- Nododd y Pwyllgor fod trigolion wedi mynegi pryderon ynghylch yr amser y mae'n ei gymryd i ddatrys problemau. Eglurodd y Cyfarwyddwr Strategol fod yr amser sydd ei angen i fynd i'r afael â materion yn dibynnu ar natur y broblem. Rhaid dilyn prosesau cyfreithiol ar gyfer materion sy'n ymwneud ag eiddo. Cydnabu'r Pwyllgor yr anhawster

wrth gyfleu hyn i drigolion. Soniodd y Rheolwr Polisi a Phartneriaeth am y dull diogelu cyd-destunol, a oedd yn cynnwys ystyried penderfynyddion a ffactorau risg ehangach ac archwilio ymyriadau amgen y tu hwnt i arestio er mwyn newid ymddygiad.

- Awgrymodd y Pwyllgor y dylai cynghorwyr ward roi adborth ac atebion i fynd i'r afael â meysydd problemus sy'n benodol i'w wardiau. Cytunodd y Cyfarwyddwr Strategol fod ymgysylltu â chynghorwyr ward yn syniad da, a gellir dadansoddi'r data i greu cynllun gweithredu.
- Trafododd y Pwyllgor y cynnydd mewn caethwasiaeth fodern a ddangosir yn yr adroddiad a'i achosion posibl. Eglurodd y Cyfarwyddwr Strategol fod sawl ffactor yn cyfrannu at y mater hwn, gan gynnwys poblogaeth dros dro Casnewydd, lleoliad fel ardal wasgaru lloches, adnoddau ychwanegol wedi'u neilltuo i frwydro yn erbyn caethwasiaeth fodern, a chynnydd mewn adrodd. Mae deall y rhesymau y tu ôl i'r cynnydd yn bwysig, yn hytrach na chanolbwyntio ar ffigurau'n unig.
- Nododd y Pwyllgor fod Casnewydd yn ddinas unigryw yng Nghymru a chynigiodd ddod o hyd i ddinasoedd eraill yn y DU â nodweddion tebyg er mwyn asesu a oedd y materion a wynebwr gan Gasnewydd yn unigryw neu'n gyffredin. Dywedodd y Cyfarwyddwr Strategol wrth y Pwyllgor fod cymariaethau o'r fath wedi'u gwneud, ac nid yw Casnewydd yn profi unrhyw beth nad yw'n fater cenedlaethol. Roedd strategaethau wedi'u rhannu â dinasoedd o faint tebyg ac yn wynebu heriau tebyg. Soniodd Pennaeth yr Ardal Blismona Leol am y gwaith a wnaed i hyrwyddo pwysigrwydd adrodd a dadansoddi demograffeg a strategaethau heddluoedd eraill â chyfansoddiad tebyg. Cyfeiriwyd at Cleveland fel enghraifft o faes a archwiliwyd ar gyfer mathau tebyg o droseddau ac ymyriadau effeithiol.
- Tynnodd y Pwyllgor sylw at bresenoldeb ymddygiad gwrthgymdeithasol yng nghanol y ddinas a'r ystadau, a mynegodd y farn bod ymgysylltu, yn enwedig drwy'r cyfryngau cymdeithasol, yn hollbwysig. Rhoddodd y Cyfarwyddwr Strategol sicrwydd i'r Pwyllgor fod mynd i'r afael ag ymddygiad gwrthgymdeithasol yn brif flaenoriaeth, a bod dadansoddiad cost yn cael ei gynnal i benderfynu ar y dull mwyaf effeithiol. Roedd ymdrechion yn cael eu gwneud i leihau colli swyddogion heddlu o ganol y ddinas trwy fesurau brysbennu yn ystod oriau brig y nos.
- Cododd y Pwyllgor bryderon ynghylch cyrraedd cymunedau â rhwystrau iaith yn ystod ymgynghoriadau. Eglurodd yr Uwch Swyddog Polisi a Phartneriaeth fod arolygon dwyieithog wedi'u cynnal, ond bod allgymorth cyfyngedig wedi bod mewn ieithoedd heblaw'r Gymraeg a'r Saesneg. Fodd bynnag, gellid addasu'r broses ymgynghori i gynnwys ieithoedd eraill hefyd.
- Bu'r Pwyllgor yn trafod y thema sy'n dod i'r amlwg, sef e-feiciau ac e-sgwteri'n cael eu camddefnyddio ar lwybrau teithio llesol a'r heriau y mae'r Heddlu a Chyngor Dinas Casnewydd yn eu hwynebu wrth fynd i'r afael â'r mater hwn. Dywedodd y Cadeirydd wrth y Pwyllgor nad oedd unrhyw ddeddfwriaeth ar fin digwydd ar hyn o bryd yn ymdrin yn benodol â'r mater hwn. Tynnodd Pennaeth yr Ardal Blismona Leol sylw at yr anhawster o ymdrin â'r mater hwn, nid yn unig yng Nghasnewydd ond mewn ardaloedd eraill hefyd. Roedd yr Heddlu wedi atafaelu dros 100 o e-feiciau a sgwteri yng Ngwent eleni ac wedi gweithio gyda phartneriaid amrywiol i atal camddefnydd. Awgrymodd y Pwyllgor y byddai deddfwriaeth ac addysg glir ar gyfreithlondeb a phrynu e-feiciau a sgwteri yn ddefnyddiol. Nododd y Rheolwr Polisi a Phartneriaeth ymdrechion parhaus i addysgu'r cyhoedd am gyfreithlondeb y cerbydau hyn ac i roi arweiniad i rieni ar eu pryniant.
- Pwysleisiodd y Pwyllgor nad oedd holl ddefnyddwyr e-feiciau a sgwteri yn droseddwyr. Soniasant, gan fod 70% o Gasnewydd yn wledig, ei bod yn bwysig

darparu ardaloedd i bobl ifanc ddefnyddio'r beiciau hyn. Awgrymodd y Pwyllgor y gellid defnyddio enillion troseddau at y diben hwn.

- Cynigiodd y Pwyllgor ddefnyddio eiddo gwag yng nghanol y ddinas fel canolfannau brysbennu ar ddiwrnodau prysur. Soniodd y Cyfarwyddwr Strategol am fodolaeth Grŵp Canol Dinas Ddiogelach, a oedd yn ystyried y syniad hwn. Mae cyllid gan y Swyddfa Gartref wedi hwyluso sefydlu staff ac adnoddau at y diben hwn, a byddai gwybodaeth yn cael ei dosbarthu. Fodd bynnag, roedd angen gwneud rhywfaint o waith paratoi cyn sefydlu'r ganolfan frysennu. Cynigiodd y Rheolwr Polisi a Phartneriaeth fynychu cyfarfodydd ward pe bai angen.

Diolchodd y Pwyllgor i'r swyddogion am fod yn bresennol.

Casgliadau

- Canmolodd yr aelodau yr adroddiad cynhwysfawr, yn enwedig pa mor ddefnyddiol oedd y graffiau adborth a gynhwyswyd yn y drafft. Roeddent yn gwerthfawrogi'r defnydd o graffiau dros ffigurau, gan ei fod yn gwella gwelededd a rhwyddineb dealltwriaeth.
- Tynnodd yr Aelodau sylw at y diffyg sôn am ardaloedd gwledig yn yr adroddiad drafft a nodwyd y gall y mathau o ymddygiad gwrthgymdeithasol mewn cymunedau gwledig fod yn wahanol i'r hyn a welir yng nghanol y ddinas. Hoffai'r Aelodau weld mwy o gynnwys ardaloedd gwledig yn fersiwn terfynol yr adroddiad.
- Gofynnodd y Pwyllgor am gael adroddiad yr Heddlu a gynhaliwyd am ddinas ardal Cleveland, sy'n cynnig cymhariaeth â Chasnewydd.
- Gofynnodd y Pwyllgor am gael y fersiwn diweddaraf o adroddiad Casnewydd Ddiogelach.
- Sylwodd y Pwyllgor fod yr ymgynghoriad ar gael yn Gymraeg ac yn Saesneg yn unig ar hyn o bryd. Gofynnodd yr aelodau am gael cyfieithu'r ymgynghoriad i ieithoedd ychwanegol, megis Wrddw ac Arabeg. Holwyd hefyd am y cynlluniau i ymgysylltu â phoblogaethau anos eu cyrraedd yng Nghasnewydd a gofynnwyd am ystyriaeth bellach i ymgysylltu ystyrion â'r cymunedau hynny.
- Trafododd yr Aelodau'r adroddiadau dienw am ymddygiad gwrthgymdeithasol gan drigolion a mynegwyd diddordeb mewn derbyn ffigurau ar nifer yr adroddiadau dienw a dderbyniwyd gan yr Heddlu.

5 Adroddiad Cynghorydd Craffu

Gwahoddwr:

-Neil Barnett – Cynghorydd Craffu

a) Diweddariad ar y Rhaglen Gwaith i'r Dyfodol

Cyflwynodd yr Ymgynghorydd Craffu y Rhaglen Gwaith i'r Dyfodol, a hysbysodd y Pwyllgor o'r pynciau a oedd i'w trafod yn y ddau gyfarfod pwyllgor nesaf:

Dydd Mercher 6ed Rhagfyr, yr eitem ar yr agenda;

- Trais yn erbyn Menywod, Cam-drin Domestig a Thrais Rhywiol (VAWDASV)

Dydd Mercher 7 Chwefror 2024, yr eitemau ar yr agenda;

- Bwrdd Cynllunio Ardal (Camddefnyddio Sylweddau)
- Sencom Gwasanaethau Cymorth Rhanbarthol i Ysgolion

Ymddiheurodd y Cynghorydd Pimm ar gyfer cyfarfod mis Rhagfyr.

a) Taflen Weithredu

Cyflwynodd yr Ymgynghorydd Craffu y daflen weithredu i'r Pwyllgor. Dywedwyd bod y Strategaeth Perygl Llifogydd yn cael ei hadnewyddu ym mis Chwefror 2024 ac y byddai'n cael ei thrafod yn y Pwyllgor Craffu Perfformiad - Lle a Chorfforaethol. Byddai'r Tîm Craffu a Llywodraethu yn ceisio trefnu hyfforddiant i'r holl Aelodau mewn perthynas â pherygl llifogydd yn y ddinas.

Terfynwyd y cyfarfod am 7.03 yh

Daeth y cyfarfod i ben am 7.03 pm